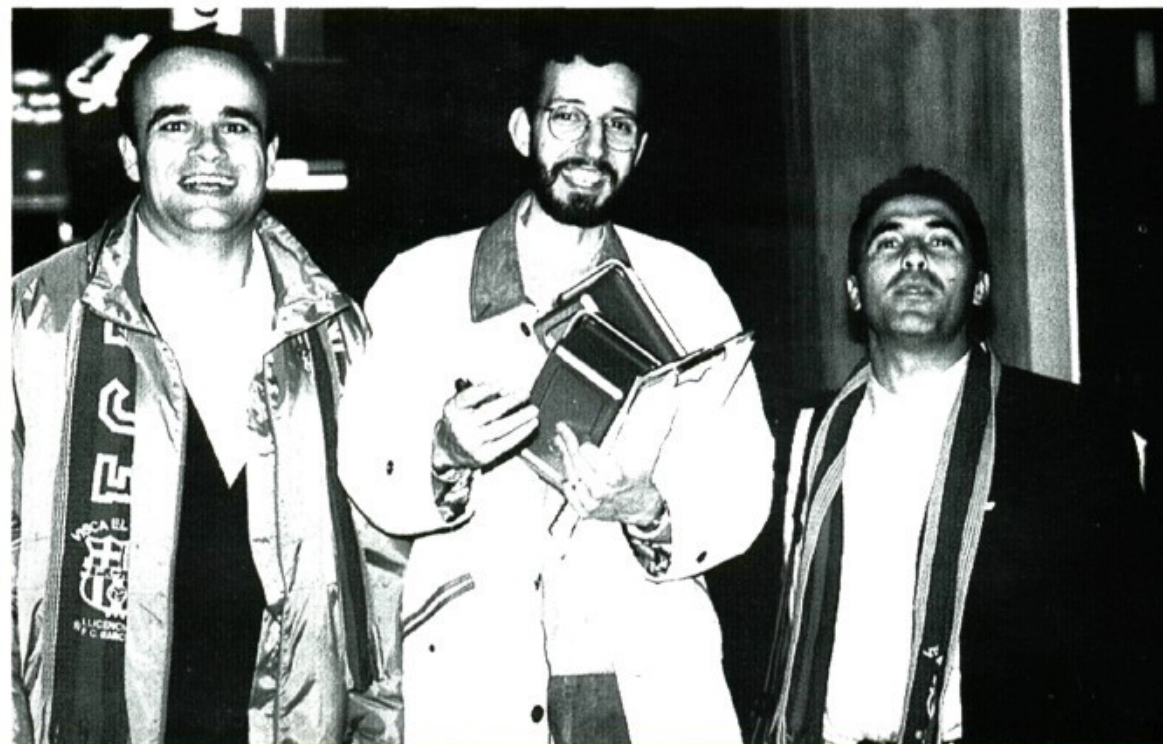

Mel i Sucre

Obra Cultural Balear - Sant Joan

Gener / 1995 - núm. 175

TV3
amb

Mel i
sucre

MEL I SUCRE - Gener, núm. 175. Butlletí informatiu de l'Obra Cultural Balear a Sant Joan.

Local social: carrer de Ramon Llull, 48.
Sant Joan (Mallorca) 07240.

Consell de redacció: Guillem Florit, Joan Sastre, Joan Font, Joan Moratinos.

Tirada actual: 500 exemplars.

Els articles originals s'han d'entregar abans de dia 18 del mes en curs.

Nota: S'adverteix als possibles lectors de *Mel i sucre* que aquesta revista, amb els seus escrits i comentaris, pot ferir la sensibilitat dels esperits no acostumats.

Dipòsit legal: PM. 49/1983

Disseny de la capçalera: Jaume Falconer
Coberta i contracoberta: «TV3 amb *Mel i sucre*». Fotos de membres de la nostra revista amb Miquel Calzada «Mikimoto» i Antoni Basses, presentadors de Televisió de Catalunya

EN AQUEST NÚMERO HI TROBAREU

- Notícies locals
- Fotos d'Antany
- Ajuntament, per G. Sánchez
- Els «búnquers de la Moncloa» d'en Canyelles, per A. Bauçà
- El món està ple d'embulls, per B. Matas
- Fonamentalisme i llengua, per V. Rosselló
- Dos dits de seny. Encapçalament de l'any nou: pau i no-violència, per O. Torres
- Meteorologia. «Temps, vents, dones i fortunes donen voltes com la lluna», per M. Company i M. Alzamora
- Entrevista als participants al III Concert de Joves Intèrprets, per J. Estelrich
- Addicions i l'especialització dels tractaments, per J. Ma. Vázquez
- Excursió, per J. Moratinos i J. Sastre
- Jardineria. Les coníferes arbustives i nanes per F. Nicolau
- Mel i sucre dolcet, dolcet, per J. Bauçà
- Agenda

**EL CONSELL DE REDACCIÓ
ES REUNIRÀ
DIA 23 DE GENER,
A LES 20.30 H,
AL CASAL SOCIAL.
ELS COL·LABORADORS HI
ESTAU CONVIDATS**

NOTA DE REDACCIÓ

Totes les persones o entitats que se sentin al·ludides pel contingut d'aquesta revista, tenen a la seva disposició una secció de «Cartes al Director» que admet escrits que compleixin les següents condicions:

- L'extensió màxima és un foli mecanografiat a dos espais.
- Les cartes han d'anar signades per l'autor, que ha de ser identificable.

NOTÍCIES LOCALS

Gaspar Valero omplí la sala parlant de les possessions de l'Arxiduc Lluís Salvador.

— El dia 19 de desembre, la Biblioteca Pare Rafel Ginard, amb la col·laboració del Centre Coordinador de Biblioteques del Consell Insular, organitzà una conferència amb diapositives a càrrec de Gaspar Valero i Martí. «Les possessions de l'Arxiduc» era el títol d'aquesta interessantíssima xerrada, que va comptar amb una gran assistència de públic, el qual va seguir amb expectació la classe magistral de l'etnògraf Gaspar Valero. Segons el que vàrem poder escoltar convendria que molts de turistes i habitants d'aquesta illa prenguessin mostra de la tasca duia a terme per l'Arxiduc quant al respecte pel medi ambient i per la reconstrucció de cases de fora vila. Si els seus paràmetres de conservacionisme haguessin tengut continuïtat durant els anys seixanta ara estaríem parlant i gaudint d'una Mallorca absolutament idíl·lica.

— Les parròquies solidàries de Sant Joan, Porreres, Montuïri i Algaida han editat el calendari pastoral per a l'any 1994-1995. En aquest full s'hi esmenten les activitats que al llarg del curs es duran a terme. Entre totes aquestes cal destacar els horaris de cursets pre-matrimonials, baptismes, catequesis, horaris de misses, etc.

— Les felicitacions nadalenques d'enguany han estat a l'ordre del dia. L'Ajuntament va fer arribar a totes les cases de la vila la tradicional nadalenca i les bones festes per a tots els santjoaners. El PP i les Noves Generacions també ens desitjaren els molts d'anys amb una altra targeta (es veu que s'acosta l'hora de demanar el vot i de fer campanya per a les pròximes eleccions autonòmiques i locals previstes per a la primavera que ve). La parròquia també va trametre una nadala amb el desig del rector Onofre Torres d'unes bon Nadal i bones festes. En poques paraules, ningú no podrà dir que aquest Nadal no ha rebut cap felicitació.

Més de quaranta joves santjoaners varen rebre el sagrament de la Confirmació.

— El passat dia 27 de desembre, i després d'una necessària preparació a càrrec de les catequistes de la nostra vila, més de quaranta joves varen rebre el sagrament de la Confirmació de mans del bisbe Teodor Úbeda. Joves, padrins i familiars s'enjoïaren adequadament per a celebrar aquesta festa que té lloc cada parell d'anys.

— *Mel i sucre* ha decidit mantenir la seva quota de subscripció anual tal com estava l'any passat. El 1995 us costarà 3.000 ptes. si voleu rebre puntualment a ca vostra aquesta revista. Es veu que la inflació el mal temps econòmic encara no afecten el compte corrent de *Mel i sucre*.

— A la fi, l'Ajuntament ha decidit adobar una sèrie de faroles que feia anys i panys que estaven espenyades. Esperem que molts dels punts foscos i perillosos de la nostra vila quedin ben il·luminats ben aviat.

— La Coral Universitat de les Illes Balears, dirigida pel santjoaner Joan Company «Mena», ha editat una cinta i un compacte on es recullen tota una sèrie de cançons i repertori de Nadal. En aquest enregistrament que ha fet Ona Digital, a més de la dita coral, hi participen les corals infantils i juvenils de Joventuts Musicals. Si el voleu aconseguir a Ca na Blanch el podreu trobar a bon preu.

FERRERIA

Pedro Mestre

PORTES BASCULANTS :- BARRERES
BALCONS :- FERRO RUSTIC
FERRERIA AGRICOLA :- AUTOMATISMES

C/. Jaume Mas Noquera, 23
Tels. 52 65 11 - 52 60 63 07240 SANT JOAN

Ferreteria de Sineu

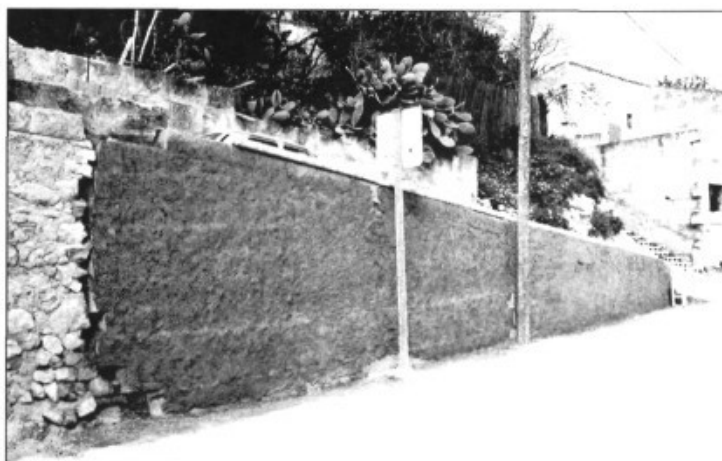
C/ des Bous, 15
Tel.: 52 65 33
07240 Sineu

Ferreteria de Sant Joan

C/ de Palma, 17
Tel.: 52 65 33
07240 Sant Joan

Lloguer de maquinària,
còpies de claus al moment,
venda d'eines, bricolatge,
pintures, reg, maquinària...

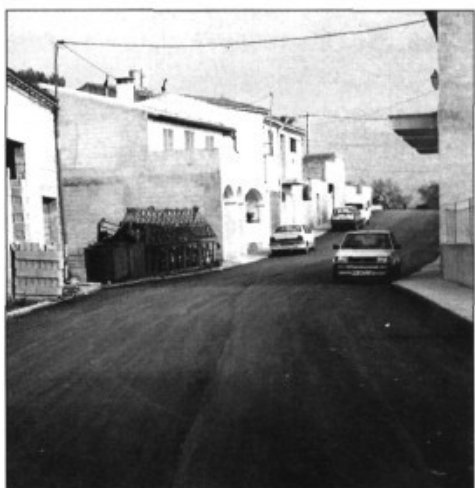
— El passat dia 20 de desembre va caure part del mur que hi ha a la Creu, més concretament al final del carrer del Sol. L'Ajuntament féu aixecar ràpidament un mur de contenció nou a una brigada municipal, ja que la intensa pluja que havia caigut els mesos d'octubre i novembre l'havien anat deteriorant fins al punt de caure. Una altra millora municipal que s'ha duit a terme ha estat la construcció d'un marge al voltant d'una fasser propietat del poble que hi ha al carrer dels Frarons.

L'Ajuntament ha fet arreglar la paret esboldregada de la Creu.

— Per al cap de setmana del 15 i 16 de gener està previst que Sant Joan sigui el centre dels columbòfils de les Balears. Durant aquests dos dies hi haurà una exposició d'exemplars d'arreu de les illes, una conferència i una taula rodona sobre el tema, a més d'una subhasta d'alguns coloms de sang il·lustre.

— El descendent de santjoaners Francesc Xavier Mas Colom ha obtingut el premi ciutat de Palma de pintura que atorga l'ajuntament de Palma per les festes de Nadal. Enhorabona!

L'asfaltat d'alguns carrers sembla de baixa qualitat. La capa asfàltica ja ha crullat.

— Els dies 22 i 23 de desembre l'empresa concessionària de les obres de canalització d'aigües netes i brutes va procedir a asfaltar de la zona del Barracar i de la Sínia. Alguns d'aquests carrers sembla que estan inclosos en el Pla de vies i obres del 95. L'única cosa un poc negativa d'aquest asfaltatge és que sembla de poca qualitat, ja que en alguns d'aquests ja ha crullat. Es veu que el nostre Ajuntament vol fer retre els doblers.

— El C P Son Juny ha editat el full informatiu núm. 8, datat el gener de 1995. En aquests dos fulls hi trobam tota la informació referent a l'escola de la vila. Primerament podem llegir un editorial dedicat als deures que l'al·lot ha de fer i l'ajut que els pares poden donar als fills. Després podem llegir les activitats que s'han duit a terme durant el primer trimestre: sortides a Palma i a l'aeroport, celebracions de les Verges, Tots

<p>PLANXA • PINTURA</p> <p>Rafel gaià gaià</p> <p>Gràcies per la seva confiança</p> <p>C/. Solanda, 31 • Tel. 52 65 35</p> <p>07240 - SANT JOAN - Mallorca</p> <p>servei de Grua: Verges Tel. 64 74 01</p> <p>Carrosseria i Pintura Autoritzada</p> <p>GARANTIZAT</p>	 <p>JAUME SASTRE BAUZA Llanterner i Pintor</p> <p>C/ Josep Rosselló i Ordines Tel.: 52 65 53 Sant Joan</p>
---	---

Sants, Nadal (realització d'un betlem sense pelussa), berenar conjunt el darrer dia de classe on es pogueren assaborir els pastissos i dolços que els al·lots havien fet.. A continuació trobam l'apartat de notícies: ha augmentat la matrícula (112 en total, 6 més que el curs passat); el centre té una nova unitat i un mestre més (Rafela Ribas Ferriol, d'E. infantil); els divendres la jornada és continuada, de 9 a 14 h; activitats extraescolars (música popular i coral); l'APA organitza activitats com anglès, teatre, música, ceràmica, futbol i tennis; els alumnes de 7è. i 8è. faran viatge d'estudis, juntament amb l'escola de Vilafranca, als Pirineus catalans. Finalment es presenten les activitats programades per al segon trimestre: sortides pel nostre terme, a la Talaia i el Canó del Moro, al mercat de Sineu, a Can Tàpera; celebració de Sant Antoni, la pau, la Rua, certamen plàstico-literari...

Bàrbara Gayà interpreta el cant de l'Àngel per primera vegada.

— Les festes de Nadal i Cap d'Any han transcorregut d'una forma més o menys normal. La il·luminació nadalenca, el fred i les gelades n'han estat uns bons protagonistes. Això no obstant, l'església s'omplí de gom a gom per assistir a les matines. La sibil·la fou la mateixa de l'any passat, és a dir na Catalina Barceló Roig de 16 anys, i el cant de l'Àngel fou realitzat, de manera excel·lent, per la jove Bàrbara Gayà. L'entrada de l'any fou celebrada multitudinàriament davant el campanar: cava, raïm, paperí, besades, xopa-des, encalçades... I, finalment, l'arribada dels

Reis va tancar les celebracions nadalenques del 94-95.

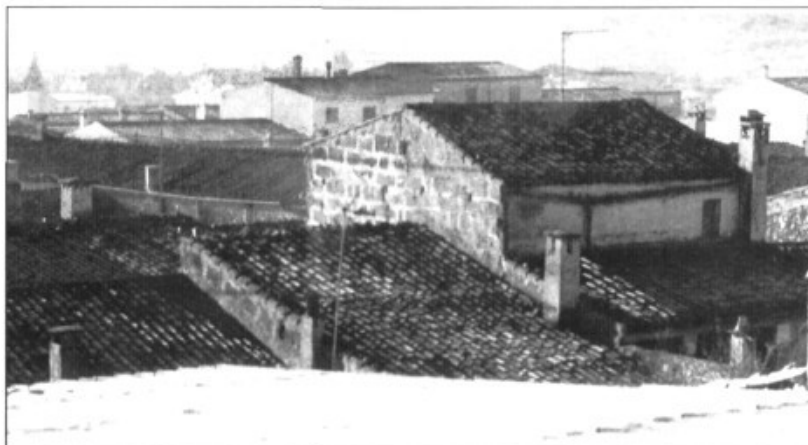
— Quan llegireu aquest nombre de la revista Sant Antoni ja haurà passat a millor vida. Enguany hi ha tornat a haver polèmica. Fins i tot alguns diuen que hi haurà foguerons tota la setmana. Però el que sembla que serà ja la darrera paraula és que la parròquia farà la festa el diumenge dia 15 i dia 17 (beneïdes i ofici, respectivament), tal com ho va fer ja l'any passat, i que els foguerons seran el dia 16. El mes que ve ja us informarem què va succeir. De tota manera, suposam que la sabiduria popular haurà triomfat i haurà mantingut la tradició de fer els foguerons quan així pertoca: la vigília de Sant Antoni.

— L'Ajuntament va organitzar, com es habitual per aquestes dates, un concurs de betlems. Després de visitar totes les cases on hi havia betlems inscrits, el jurat decidí atorgar el primer premi a na Maria Matas «Cartera» i el segon a en Xavier Moratinos. Va rebre una menció especial el betlem de l'escola. L'anècdota fou que el jurat va depassar l'horari de visita del matí del dia 1 de gener a l'horabaixa, ja que es veu que els seus integrants no devien tenir coratge d'aixecar-se molt d'hora, tal com preveïen les bases del concurs.

— El desembre ha estat un mes un poc desgraciat per a alguns santjoaners. Els lladres han tornat a visitar la nostra vila. Primerament, la matinada del 10 al 11, foren dos elements que viatjaven en una moto i parlaven en foraster els que entraren a la llibreria de Ca na Blanch i al forn de Can Mateu Fosser; a ambdós comerços s'endugueren una petita quantitat de ferro, un cartó de tabac i uns pastissos. El dia 25 de desembre, entre les vuit i les nou del vespre, uns individus s'emportaren de dins la portassa del metge Mena el seu Peugeot 205, el qual l'endemà fou trobat amb tots els baixos destrossats al Pont de la Llova, on havia sortit de la carretera. Aquell mateix vespre un individu va entrar cal Sabater Coix (al carrer Major), un dels seus fills el va trobar ja al tercer auiguavés, que quan el va veure va sortir de la casa i va partir ràpidament amb un cotxe que l'esperava a fora. Si

feis memòria podreu veure que per aquestes dates sempre hi sol haver algun de nou d'aquests, esperem que en un futur no sovintegin excessivament.

— Aquest mes de desembre ha estat poc plujós. En un principi les boires foren les protagonistes, mentre que les gelades varen emblanquinar les teulades i camps del poble durant les festes de Nadal, per la qual cosa les temperatures mínimes arribaren a valors de 0° amb dècimes negatives.

A final d'any les gelades han estat bastant gruixades.

— El divendres dia 16 de desembre l'Obra Cultural Balear lliurà els premis 31 de desembre durant un sopar que va tenir lloc al restaurant-espectacle Es Fogueró de Palma. Una quinzena de santjoaners i membres de *Mel i sucre* assistiren al acte en què fou guardonat amb un dels premis Miquel Gayà i Sitjar per la seva obra literària i la seva tasca en defensa de la cultura catalana. Aquest premi s'afegeix a l'homenatge que li va retre la revista *Lluc* pels mateixos motius. Miquel Calzada «Mikimoto», conductor del programa de TV3 *Persones Humanes*, fou una de les estrelles de la nit.

— El Camp ha estat notícia a causa de l'accident que va sofrir Xisco Nicolau «de la Floristeria» quan la seva motocicleta, després de no respectar un cedi el pas, es va empotrar al cotxe d'en Miquel Mas «Capità». Aquesta vegada, afortunadament, només hi va haver cops, traus, pèrdua de sang i poca cosa més, però pensau que si els jovenets continuen pensant que el Camp és un circuit qualsevol dia hi pot haver una tragèdia. Convé que entre tots hi posem remei com més aviat millor.

— Wolf Michael Knauff, ecòleg/naturòpata veterinarí de nacionalitat alemanya i darrerament col·laborador d'aquesta revista, ha estat notícia perquè havia quedat sense casa. La solidaritat d'alguns santjoaners i la bona actuació del rector Onofre Torres han permès que durant unes setmanes pogués habitar a Cas Donat, a Consolació. A hores d'ara sabem que llogat una casa al carrer de l'Ermità.

Eugeni Canyelles, mestre i director del grup instrumental d'Aires de PAGESIA, junatament amb Catalina Gayà i Marta Company en un moment del concert.

— El passat diumenge dia 18 de desembre va tenir lloc el III Concert de Joves Intèrprets, que organitza el Centre Cultural amb la col·laboració de l'Ajuntament. 16 foren els joves concertistes que varen participar en l'edició d'enguany, els quals pogueren mostrar al públic les seves habilitats amb els instruments que han decidit estudiar. Cal destacar la participació del grup instrumental d'Aires de PAGESIA, format per 7 joves santjoaners i sota la direcció del seu mestre Eugeni Canyelles.

FOTOS D'ANTANY

Fins passada la primera meitat d'aquest segle arreu del poble hi havia diversos tallers de costura, on es cosia la roba que s'havia comprat prèviament a qualche comerciant, es feien calçons, camises vestits..., més clàssics o més moderns, però tot es feia a la vila. En aquests tallers hi solien anar les jovenetes per aprendre a cosir i de passada guanyar qualche dobler per a les pobres economies familiars.

A la fotografia d'aquest mes podem veure el taller de na Maria Font, «Xisqueta», que tenia al carrer del Consistori. La foto és de la meitat dels anys vint. També hi apareix una de les primeres màquines de cosir que hi va haver a Sant Joan.

D'esquerra a dreta podem veure: Catalina Font, «Xisqueta»; la segona al·lota no l'hem poguda identificar, la tercera és na Maria «Jordana», la següent és na Maria Font, «Xisqueta», madona de la casa i mestressa del taller; la cinquena és na Francisca Florit, «Mariona»; la que està asseguda a la màquina de cosir és na Joan-Aina Matas, més coneguda amb el nom de «la monja Peremates»; i la darrera és n'Antònia «Arnaveta».

AJUNTAMENT

Resum de la sessió extraordinària que va tenir lloc a la casa de la vila el passat 16 de desembre. El motiu de la convocatòria de la sessió fou la presentació al Ple, per a l'aprovació o no, de les Normes Subsidiàries de Planejament del nostre municipi, que han de regular tota l'activitat urbanística del poble en els anys vinents. Assistiren a la sessió el batle Gabriel Mora i els regidors Miquel Torrens, Joan Matas Antich, Guillem Mas, Joan Barceló, Francesc Nicolau i Gracià Sánchez. Hi faltaren sense haver excusat l'assistència Joan Matas Gayà i Pep Mas.

Els temes que s'hi tractaren foren els següents:

1. Aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Joan Barceló digué que en l'acta de la sessió anterior, pel que respecta al punt 7, i referent a la pregunta feta pel PSM-NM sobre si el dipòsit d'abastament d'aigua a la població estava inscrit al Registre de la Propietat; a l'acta enlloc de figurar-hi el dipòsit hi figurava el sondeig.

Una vegada feta la rectificació de l'acta, en aquest punt, fou aprovada.

Esperem que les Normes subsidiàries que s'aproven al ple del mes de desembre serveixin per salvaguardar el nostre terme d'una construcció indiscriminada.

2. Proposta d'aprovació inicial de les Normes Subsidiàries de Sant Joan.

Inicià el debat de les normes Gracià Sánchez del PSM-NM el qual féu una sèrie de retrets a les normes que es presentaven per a la seva aprovació inicial.

— El primer retret era la mala tramitació de les normes, que s'havien iniciat feia més de tres anys, i que quasi durant tot aquest temps no s'havia fet res perquè avançassin les normes, retret fet en primer lloc a l'equip de govern de l'Ajuntament, però sobretot per culpa de l'arquitecte redactor, Llorenç Gili. I també la mala tramitació final quan s'ha hagut d'anar amb excessiva rapidesa, que s'acosta a la imprudència, per mor de la finalització del termini fixat perquè s'aproassin inicialment..

— El segon retret era que en el moment de l'aprovació els regidors del grup PSM-NM, i suposam que els altres també, no tenien el text definitiu ni els plànols que s'havia d'aprovar, o no, de les normes.

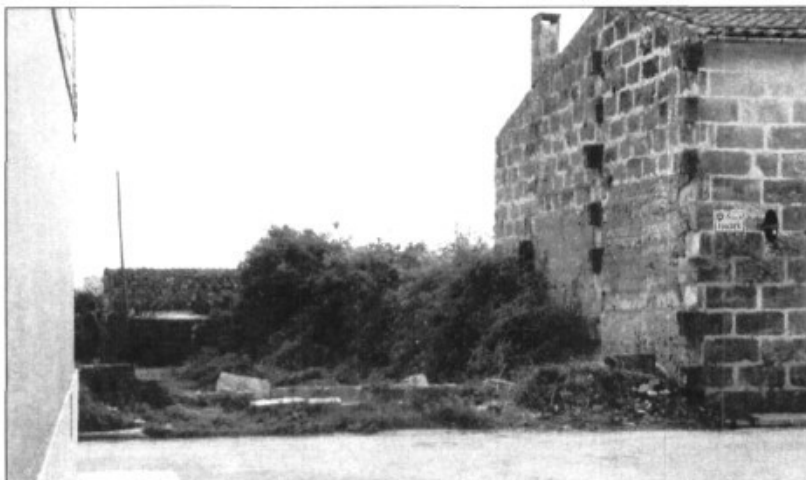
— El tercer retret era que la normativa no estava redactada en català, fet que infringeix el Re-

glament Municipal de Normalització Lingüística.

— El quart retret era que el grup PSM-NM no està conforme amb les superfícies necessàries per edificar a fora vila.

— El cinquè retret era que la normativa no preveia cap solució urbanística per a les indústries locals, tret de la mala solució que són les declaracions d'interès social, i es deixa enlaire els usos en el sòl rústic, a més d'altres consideracions no tan importants.

Per tots aquests motius havien decidit que el grup votàs que no a les normes; però com que aquesta normativa s'ha d'aprovar per majoria absoluta, és a dir, com a mínim per cinc vots, i com que el PSM era el grup que des de feia més anys, molts d'anys, venia reclamant una normativa urbanística mínima per a Sant Joan que regulàs el sector i evitàs els possibles greuges comparatius per mor de la manca de normes, era per això que també havien decidit votar que sí, ja que val més unes normes mínimes, encara que tenguin coses que no voldríem, que no tenir res. Per tots aquests

Suposam que l'obertura de la perllongació del carrer de Ramón y Cajal deixarà de dur problemes a l'Ajuntament, ja que les Normes subsidiàries posaran les coses al seu lloc.

motius un dels dos regidors del grup diria que sí a les normes i l'altre diria que no, ja que en aquest cas que es necessita majoria absoluta, un sí i un no, no és igual que dues abstencions.

Seguidament prengué la paraula Joan Barceló del grup PP-UM, que insistí més en el tema referent al sòl industrial, que també creia que era necessari per al nostre poble, perquè es

pugui desenvolupar adequadament, com ho han fet altres pobles semblants al nostre, i considerava que era una llàstima que després d'anys de xerrar de normes, no s'hi s'hi hagués previst aquest aspecte.

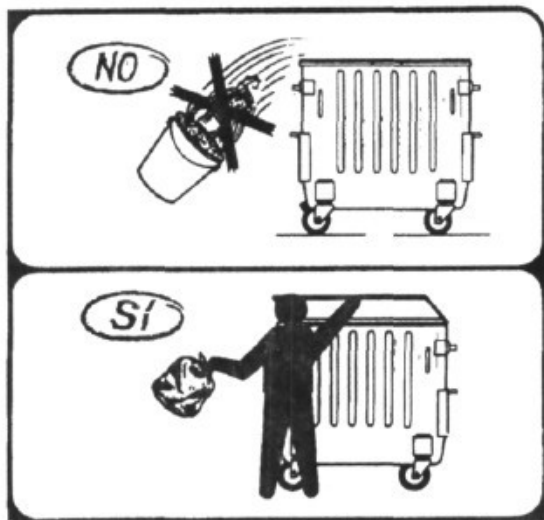
A continuació Joan Matas Antich d'Unió Santjoanera digué que el tema que havíem de votar era si volíem o no normes subsidiàries, i que anunciava que ell hi votaria a favor.

Acabat el debat es posà a votació l'aprovació inicial de les normes subsidiàries, amb el resultat següent: 5 vots a favor (Gabriel Mora i Miquel Torrens, del Grup Mixt, Joan Matas Antich, d'Unió santjoanera,

Joan Barceló, del PP-UM, i Gracià Sánchez del PSM-NM); una abstenció (Guillem Mas, del Grup Mixt), i un en contra (Francesc Nicolau, del PSM-NM).

No havent-hi més punts a l'ordre del dia s'acabà la sessió.

Gracià Sánchez

POSAU EL FEMS DINS LES BOSES
Per al vidre, paper i ferralla
utilitzau els contenidors especials

La recollida es farà els
dimarts, dijous i diumenges al vespre

Gràcies per col·laborar en la neteja del poble

AJUNTAMENT DE SANT JOAN

**PER L'ETIQUETATGE
EN CATALÀ
de la Coca-Cola**

críeu al
telèfon del
consumidor
de Coca-Cola
(gratuït)

900-60 60 60

**Plataforma
per la
Llengua**

ELS «BÚNQUERS DE LA MONCLOA» D'EN CANYELLES

Fa una temporada em varen sorprendre les declaracions del batle de Montuïri Joan Antoni Ramonell, del Partit Popular, a un diari illenc. Em va agradar la manera sincera com el batle del poble veïnat reconeixia que no sabia què fer amb la residència per a la gent gran del seu poble. Reconeixia que als més de 100 milions de pessetes gastats a l'antic convent de les monges no se'ls podria treure el rendiment pels qual anaven destinats. En poques paraules, el batle es veia incapaç de posar en marxa la residència, ja que molts pocs dels seus possibles usuaris

podria pagar el preu del servei. I si no es podia aplicar el cost real, l'ajuntament no es podia fer càrrec del cost d'uns preus subvencionats.

Aquest no és un fet aïllat. Arreu de tot Mallorca, el Govern del senyor Canyelles, ha sembrat a cada poble, Sant Joan inclòs, edificis mastodòntics, als quals ha batiat com a Residències de la 3a. Edat. Totes han seguit més o manco el mateix procés: han estat inaugurades un munt de vegades, preferentment en vigílies electorals i després han quedat buides a l'espera de no se sap ben bé què. En algunes d'aquestes residències, com la del nostre poble per exemple, s'utilitza una ínfima part com a llar dels pensionistes, a d'altres com a menjador de les persones grans, però, i no ens enganyem, poca cosa més.

És més que evident que per fer aquest viatge no feien falta tantes beasses. Llogant un local gran a cada poble es donaria el mateix servei i no s'haurien immobilitzat els milers de milions que aquests edificis costen. Diners que, no ho hem d'oblidar mai, surten de les butxaques de tots nosaltres, siguem polítics, jubilats o persones en actiu.

Perquè una de les coses que més em crida l'atenció és el difícil casament entre la filosofia

Quants de milions han costat als mallorquins els búnquers d'en Canyelles?

política del PP i els fets que protagonitza allà on governa. Es difícil d'entendre que un partit que predica les excel·lències del sector privat enfront del públic, s'embarqui en aventures de dubtós final. Només la voluntat de pescar vots a qualsevol preu pot explicar aquesta immobilització de capital tan gran. No hi ha cap empresa privada que a l'hora de construir la seva fàbrica, per exemple, la construeixi deu vegades més que les seves necessitats reals. Si ho fes els interessos se la menjarien, la farien totalment inviable. Ves per on que els liberal-conservadors han fet el contrari del que fan quan treballen al sector privat. Per què serà?

Només un pla a nivell balear, realitzat abans de construir tots aquests edificis podria donar llum a l'existència d'alguns. Un pla que ens digués quantes residències feien falta, una vegada fets els corresponents estudis entre els possibles usuaris. Que ens digués quines havien de ser comarcals i on havien d'estar ubicades. Que preveïés amb quines partides pressupostàries s'omplirien del material, d'hostatgeria, sanitari i divers, adequat per al seu funcionament. Que ens explicàs qui les gestionaria, amb quin personal i què els costaria als usuaris i als contribuents. Han passat prop de 10 anys

des que es van començar a construir i encara és l'hora que el govern d'en Canyelles hagi duit al Parlament cap llei ni cap decret que ens expliqui tots aquests dubtes.

Mentrestant els edificis continuen buits, quasi sense utilitat i, el que és pitjor, continuen sent pous sense fons, on cada temporadeta s'hi aboquen part del impostos que pagam tots. I les mateixes persones que han immobilitzat centenars de milions a edificis que es moren d'oi arreu de les nostres illes continuen queixant-se de què poden fer poques coses perquè Madrid els envia pocs doblers. I a més practiquen

l'innoble art de veure la palla als ulls dels altres i no veure la biga als seus. Perquè aquests mateixos «constructors de l'absurd» encara tenen temps de parlar de Palominos i búnquers de la Moncloa, que com tots sabeu són monuments al cunyadisme i a l'absurda tudadissa dels doblers de tots, respectivament. Passaran anys i més anys, i els porcs continuaran dient orelluts als ases.

Andreu Bauçà

EL MÓN ESTÀ PLE D'EMBULLS

Ja ho va dir en Pep des ulls
sa festa s'acabarà
el món està ple d'embulls
i no es pot desembullar
es caps esflorats o buits
o volen millorar

Que més voldria sa gent
que tot lo tort s'adreçàs
Sa corrupta i mala gent
no vol donar a tòrcer es braç
cap ben alt i ben calent

Tens fred? Ja t'abrigaràs

Que no vols brou, tassa i mitja
Trepitjant es que ho fan bé
omplint bé la seva sitja
i ja ho veurem si ens convé
Tot lo que es seu cor desitja
van agafant si els va bé

Que han d'esfondrar la natura
per aquell negoci seu
arrisquen tota aventura

son cor freixura i lleu
omplint es sarró amb dolçura
en què ho paguin a bon preu

Per tant vos dic germanets
que val més no pensar-hi
caminem llampant i drets
i que el bon temps puguem gaudir
pels camins amples o estrets
i des mals esperits fugir.

Bàrbara Matas Sastre

SUBSCRIPCIÓ PER UN ANY, 3.000 ptes.

Nom:.....
Cognoms:.....
Carrer:.....núm.:.....
Població:.....cp:.....
Banc o Caixa:.....oficina.....
carrer:.....núm. de compte:.....

Feu arribar aquesta butlleta a qualsevol
membre de l'equip de redacció o enviau-la a:

MEL I SUCRE Sant Joan, Ramon Llull, 48

firma

FONAMENTALISME I LLENGUA

Els qui malavejam mantenir la flama de la llengua per enrobustir la nostra personalitat hem estat tractats sovint de fonamentalistes, radicals, intransigents, errats de comptes o llunàtics. I bé, podem parlar-ne.

Els fonamentalismes són moviments que ataquen qualsevol desviació de la doctrina que hom admet com a bàsica o fonamental: aiatolàs, inquisidors, depuradors, salvadors d'essències pàtries..., n'hem patit molt més que no impulsat! Però, entre atac i defensa, la partió és ben subtil i més d'un pic cal mostrar-se

radical, intransigent —per exemple, en la unitat de la llengua— i, si és possible, acorralar, acaçar els enemics, que n'hi ha, tot i que ens dolgui. Si no, potser que no passem de llunàtics, visionaris, ingenus, cànids o errats de comptes.

Quan traslladem la qüestió al camp polític, solem parlar de nacionalisme i nacionalistes, paraules esmunyedisses, llenegadisses. Quin nacionalisme, el dels dominadors o el dels que s'escarrassen per no ser dominats? Hi ha cent llegües de camí i un abisme en separa les posicions teòriques i les conductes. Uns nacionalistes (mesetaris quasi bé sempre), satisfets, segurs, refiats, bravejadors...; els altres (perifèrics), agreujats, insegurs, malfiats, mansuets, vergonyants, de «coi fluix»... El canet mesell que llepa els peus de l'amo que el coceja! El poble humiliat, escarnit, sotmès durant segles al ric, al poderós, al senyor. Abans en dèiem regionalistes, després nacionalistes, ara independentistes... Què té més? Tornem, però, a la llengua.

Partim d'un fet: la pervivència del català a les Illes, comprovable per qualsevol observador atent o per un primcernut sociolingüista. Segona verificació: el català no està tot sol, com fa cinquanta anys que la majoria dels illencs érem monolingües, malgrat les pressions «oficials». Ara les coses són d'una altra manera. La diglòssia suposa una llengua dominada —trepitjada, embrutida, rebordonada— i una altra, dominant,

practicada per una minoria en exclusiva i per una majoria en «cooficialitat». Això no vol dir que la parlin bé ni de bon tros: el *castellorquin* de molta gent, inclosos alguns polítics, és penós, botilenc, ridícul. A termini mitjà, tanmateix, l'enemic (la llengua dominadora) no serà el castellà, sinó

l'anglès. L'«enemic» anglès o ianqui potser ens farà pensar en l'«amic» hispànic i francès i italià i galaico-portuguès. Els que-parlem-llatí encara (fet i fet, tots els romànics parlem un més o menys evolucionat) caldrà que pensem en un front que depassi el bilingüisme passiu i

l'acceptació resignada de l'imperialisme cultural.

Com és possible que encara persistesqui el català a Mallorca? Inèrcia, ignorància, aïllament són notes culturalment negatives, però que ajudaren a la puresa i preservació de la llengua. És paradoxal que l'analfabetisme contribueixi a mantenir una parcel·la cultural, però pot ésser així, si les classes dirigents —lletrades o lletrudes— no traeixen el país. Aquí no ho feren fins al *boom* turístic, ni tan sols la noblesa havia demanat. La mar ens també —tan bé— les essències, que una pròspera agonia ha pogut durar un segle o dos. La renaixença treballà sobre una llengua viva i vitenca i la recuperació entre les capes cultes de la

població mai no ha cessat des d'aleshores. I ara tenim unes condicions jurídiques o legals millors que mai, una coneixença científica, millor que mai, unes possibilitats

de desenvolupament que no corresponen a la realitat. Surten molts de llibres, però hi ha fretura de lectors, els mitjans de comunicació estalvien els espais en català, com si fossin una malaltia vergonyosa.

L'ús, vet ací dues lletres màgiques que els sociolingüistes han encertat en remarcar. Per damunt de discussions i baralles estèrils —però no sempre evitables—, allò que fa més falta és emprar la llengua a tort i a dret, transcendir dels cercles intel·lectuals, foragitar el fantasma de la llengua emblemàtica i de rètol (*només* de rètol, *només* de discurs solemne), avançar en el

coneixement dels diversos registres a fi que cadascú se senti segur i còmode en l'ús. Sebre sortir al pas de l'acusació de localisme que solen colpir els dels «*trescientos millones*», quan hi ha anglesos que parlen un mallorquí preciós. El postmodernisme *ligh* ens ha convertit en una societat de renegats i fins i tot ens ha impel·lit a conductes edípiques, a matar el pare. ¿Què és, si no, això de negar l'evident catalanitat del mallorquí? Jo m'estim més no ser bord, reconèixer els pares, els avis i no emetre arrels paràsites.

La imputació d'inutilitat que solien fer els colonialistes d'antany a les llengües minoritzades —no en massacraren poques els espanyols, els anglesos i els francesos!— ara torna a sorgir el nou context europeu. Per molt que admirí i respecti l'uropeisme cultural, confii ben poc en l'Europa dels mercaders que avança. ¿Què li importen les minories? Tampoc no esper gaire dels espanyols que han fet una constitució amb llengües de segona i una de primera; ni tan sols dels bascos o dels catalans del Principat. L'esforç ha de ser nostre si volem salvar allò nostre. Hi som a temps i el material humà és potser més valuós que mai.

Les dificultats no són poques. La societat opulenta que ara prima és la de «lliures, sous i diners», la resta són monjoies. Els nostres milionaris no s'han distingit pel seu amor al país i menys encara a les lletres. Les estadístiques electorals «justifiquen» que els polítics —¿Hi ha polítics o només empresaris?— se'n desentenguin dels problemes de la cultura, de l'esperit o de la personalitat. Si ve bé, fins i tot explotaran els aspectes negatius del nacionalisme, assimilant-lo a racisme o feixisme. No crec que em puguin dir racista si m'alegra trobar un mallorquí de soca-rel,

amb els quatre —o setze— llinatges nostrats, sempre que hagi preservat la seva idiosincràsia; si no, m'estim més es digui Navarro o González, mentre exerceixi de català, valencià o mallorquí en aquestes terres. ¿És això xenofòbia, xovinisme? La *grandeur* de De Gaulle o Le Pen anava o va per un altre camí. La temptació del despotisme il·lustrat (ensenyem-los, encara que no vulguin), sí que l'he sentida molts de pics. No crec que sia exactament feixisme combatre la desinformació: que un govern «local» imposi les classes fetes en català, la —o una, ai, de les— llengua oficial.

Remarquem que els trets positius de la política nacionalista. Fomentar la integració del nouvinguts, que és acollir-los com a germans. Si un Pérez no esdevé Peris, o un Gómez, Gomis, o un Fernández, Ferrandis, almenys que sàpiga entendre i s'afanyi a practicar la llengua dels que l'han admès; si li exigeixen, ho farà, de bon grat a la majoria dels casos. Ho he comprovat amb els meus coneguts de Sineu: n'Afrodisio, en Colombiano, n'Antolín, tot i que serveixen el prenom i cognom intacte.

Una cultura mil·lenària com la nostra demana un suport adient; que l'«egoisme» just hi sia aplicat amb seny; que per orgull o sentit de supervivència mantinguem les nostre senyes d'identitat. Si no, serem per sempre confosos dins la turba estandarditzada i monorítmica d'uropeus o ciutadans de no-sé-on, que parlaran un anglès de dos reals i que professaran d'apàtrides. Déu ens guard!

Vicenç Rosselló i Verger

(Article publicat el 1992 a *Miscel·lània d'homenatge a Sebàstia Cardell i Tomàs*. Núm.

3. Edicions de Pinte en ample. Lluçmajor)

 "la Caixa"

AGÈNCIA DE
SANT JOAN

Carrer Bellavista, 38

Tel.: 52 60 78

PLANTERS I ORNAMENTALS
NICOLAU

C/ de Ramon Llull, 52
07240 Sant Joan
Tel.: 56 03 46
52 61 87 (part.)

PLANTERS

NICOLAU

ORNAMENTALS

HIPER **MALLORCA** Hiper Centro

SUPERMERCADO Xmas

BOMBAZO

DEL 13 AL 19 DE ENERO

ACEITE OLIVA
UNAGRAS

0'4º L.

349.-

■

COCA COLA
1'5 L

99.-

BUTIFARRONES

495

PTS/KG

LEJIA CONEJO

2 L.

99.-

290

PTS/KG

PAMOTA

129

PTS/KG

POLLO ENTERO

DOS DITS DE SENY

ENCAPÇALAMENT DE L'ANY NOU: PAU I NO-VIOLÈNCIA

En el començament de cada any, recordam en el seu primer mes dos esdeveniments de gran relleu: dia 1 de gener és el Dia Mundial de la Pau i dia 30 d'aquest mateix mes és el Dia de la No-violència.

Ambdós fets són una sola realitat, tal i com és Jesús i el seu Evangeli: no es poden separar; estan íntimament units.

Així trobam que la pau és el primer missatge del Nin Jesús, anunciat pels àngels la nit de Nadal: *Glòria a Déu a dalt del cel, i a la terra pau als homes que estima el Senyor* (Lc 2, 14). I la pau és la darrera paraula que ens deixà Jesús abans de partir: *a l'hora de partir vos desig 'la pau', però la meva; una pau molt diferent d'així mateix com l'entén el món* (Jo. 14, 27a). Creim que està molt bé començar l'any amb aquesta disposició tan bella de Déu i tan important per al cor i la convivència dels homes.

I referent a l'actitud no-violenta podem assegurar que és la nota característica que es va desenvolupar al llarg de la vida de Jesús, fins i tot a l'hora de la seva mort. Tots recordam les darreres paraules de Jesús, morint en pau amb ell mateix, perdonant els seus enemics.

També és bo que durant el mes que començam amb el gest de pau, l'acabem

recordant que l'actitud davant la vida ha de ser pacífica i no-violenta.

Hi ha molts de trets de la vida de Jesús que ens parlen constantment de la seva vida pacífica i no-violenta. Precisament el seu sermó de la muntanya n'és una clara referència. Vegem-ne algunes característiques:

1. *Benaventurats els qui són de cor transparent, perquè seran admesos a la presència de Déu* (Mt 5, 8).

2. *Benaventurats els qui posen pau, perquè Déu els reconeixerà com a fills* (Mt 5, 9).

3. *Estimau els vostres enemics, pregau pels qui vos persegueixen* (Mt 5, 44).

4. *Perdonau les nostres ofenses, tal com nosaltres perdonam els qui ens han ofès* (Mt 6, 12).

5. *No judiqueu si no voleu que vos judiquin a vosaltres. Déu vos judicarà tal com judiqueu els altres i vos faran la mesura que vosaltres haureu fet* (Mt 7, 1-3).

Desitgem-nos mútuament aquesta pau i autoproclamem l'any de la pau i la no-violència dins tots els àmbits on ens movem. I si va bé i creim que milloram, podrem repetir l'any que ve, i l'altre, i...

Onofre Torres,
rector

RESTAURANT - BAR

Cta. Manacor - Inca, km 9 Tel. 830246 PETRA

FONTANERIA i FERRERIA J. COMPANY

*Instal·lació de banys i
de calefacció central
Llanterneria en general
Ferreria*

C/ Consolació, 17. Sant Joan
Tel. 52 62 77

METEOROLOGIA

«TEMPS, VENTS, DONES I FOTUNA DONEN VOLTES COM LA LLUNA»

TEMPERATURA		Dia	Precipitació		Vent dominant	Fenòmens observats	Estació: Revista <i>Mel i Sucre</i> de Sant Joan	
Max	Min							
18	8	1		1/4 tapat	llevant		Balears	
19	9	2		1/4 tapat	llevant	vent fluix		
20	10	3		clar	llevant			
18	8	4		clar	llevant		Mes: desembre	Any: 1994
19	11	5		1/4 tapat	llebeig		Observadors: Guillem Company, Miquel Alzamora i Miquel Company	
20	10	6		3/4 tapat	llebeig			
		7	7,0				7,0	Precipitació parcial
		8						
		9						
		10						
		11						
		12						
16	6	13		clar	ponent			
16	7	14		clar	ponent			
15	7	15	1,1	tapat	mestral			
15	8	16		1/4 tapat	variable			
15	5	17		1/4 tapat	tramuntana		1,7	Precipitació parcial
14	8	18	0,2	2/4 tapat	mestral			
13	7	19	0,4	2/4 tapat	tramuntana			
13	4	20		clar	mestral	vent fluix		
13	5	21	3,2	3/4 tapat	mestral			
12	3	22	10,6	tapat	tramuntana	tormenta		
10	3	23		1/4 tapat	gregal			
13	5	24		3/4 tapat	gregal			
11	0	25		3/4 tapat	gregal			
12	1	26		2/4 tapat	gregal			
11	0	27		clar	tramuntana		13,8	
12	1	28		2/4 tapat	ponent			
13	3	29		clar	ponent	vent fluix		
18	9	30		1/4 tapat	ponent	vent moderat		
19	13	31		3/4 tapat	ponent	vent moderat	13,8	
15,00	6,04	Mitja					22,5	Precipitació total

Aquest és el refrany que millor pot resumir els 365 dies passats de l'any 1994. Sense dubte, el 1994 ha estat un any que s'enquadra perfectament dins la diversitat del clima mediterrani, és a dir, els contrastos que afecten a cada una de les estacions. Així i tot, l'excepcionalitat és, també, una característica important del nostre clima; la presència d'una sequera en el període de pluges confirma aquesta característica.

El mes de desembre s'ha caracteritzat per una relativa normalitat, la qual ha vingut determinada per una suavitat termomètrica de principis de mes, moderada pels vents de llevant, primer, i aponentats, llavors, i per una segona quinzena que ha tingut com a característica principal la presència d'una situació advencional continental, amb aire molt fred amb valors mínims de 0 i 1, amb vents agregalats i atramuntanats. Pel que

fa a la pluja, aquesta ha estat poca, fet que ha anat bé degut al moll encara existent a determinats trossos del terme.

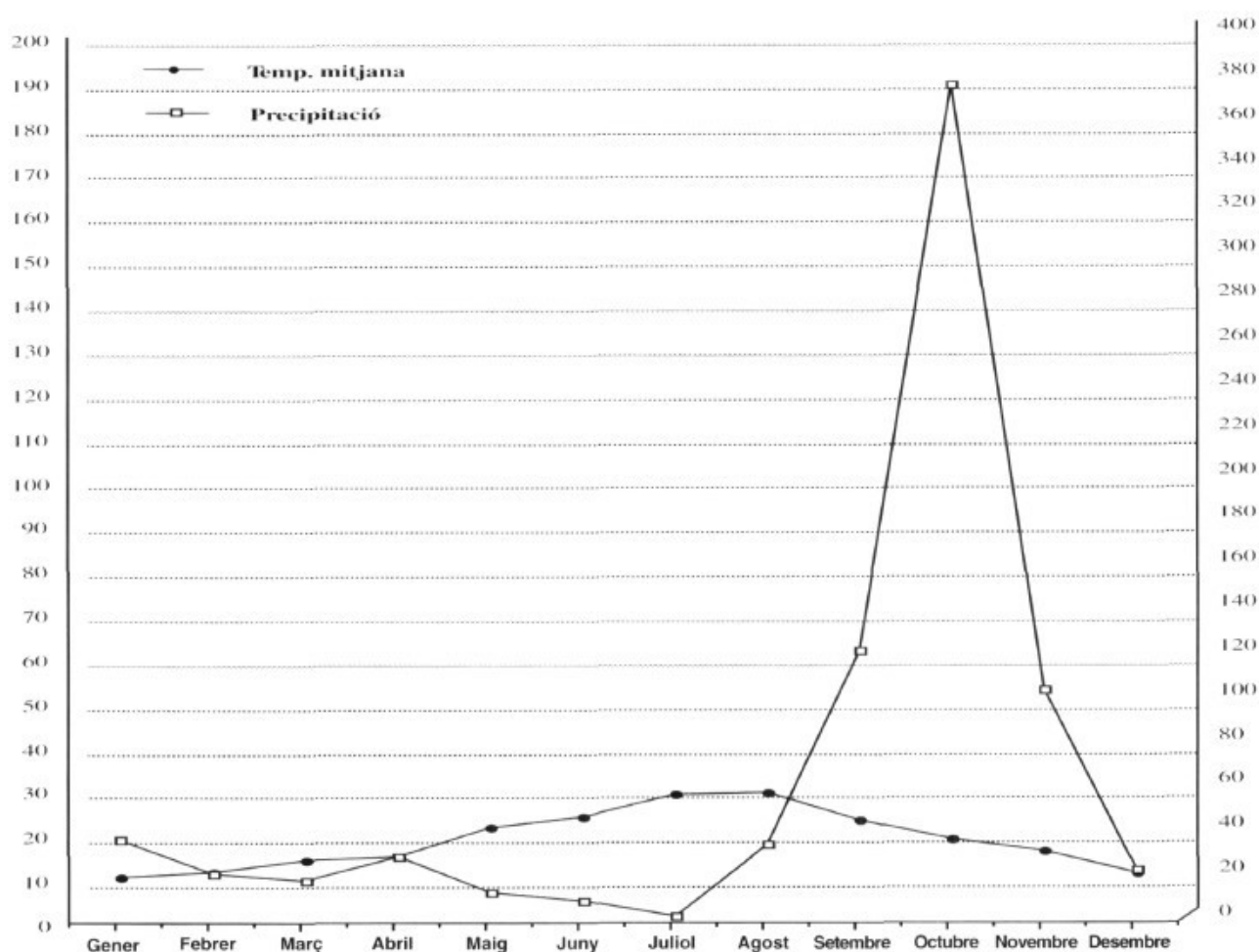
La pluja recollida durant el mes de desembre ha estat la següent:

dia 7	7,0
dia 15	1,1
dia 18	0,2
dia 19	0,4
dia 21	3,2
dia 22	10,6
TOTAL	22,5

Com ha estat el 1994

Els fenòmens excepcionals han estat els protagonistes d'un any 1994, que ens ha deixat una sequera, invasions d'aire saharià, inundacions i fred siberià, com els trets més importants.

La sequera ha estat present gairebé durant els 8 primers mesos, durant els quals no hi hagué gens aigua de canal, mentre que les temperatures foren més altes del que és normal en els mesos de gener, maig, juny, juliol, agost i octubre. Cal recordar les invasions d'aire calent que envairen la mediterrània occidental durant els mesos de juny i juliol. Aquestes situacions provocaren una sensació de xafagor que es traduí en valors termomètrics per sobre del 40°.

D'altra banda, hem de recordar que des de Sant Mateu (21 de setembre) fins a principis de novembre varen caure més de 500 litres/m², la qual cosa es va traduir en inundacions i petits fets catastròfics dels quals donarem detallada informació en anteriors revistes.

El total acumulat de l'any 94 és el següent:

	precipitació	temperatura mitjana
gener	36,6	9,8
febrer	20,8	10,8
març	17,9	13,7
abril	29,0	14,3

maig	12,3	20,9
juny	8,7	23,3
juliol	1,4	28,3
agost	34,4	28,7
setembre	121,6	22,5
octubre	377,1	18,3
novembre	103,9	15,5
desembre	22,5	10,5
TOTAL		786,7

En definitiva, el 1994 ha estat un any meteorològicament parlant que ens ha sorprès en totes les estacions. Durant el primer semestre era la pluja la que ens faltava fonamentalment, mentre que al darrer trimestre és el fred que no fa acte de presència, a l'hora d'escriure aquestes retxes. Les conseqüències seran pitjors, ja que molts arbres han avançat el seu cicle vegetatiu i per consegüent això els provocarà, amb l'aparició de les primeres gelades, algunes cremades.

Miquel Company i Miquel Alzamora

ENTREVISTA ALS PARTICIPANTS AL III CONCERT DE JOVES INTÈRPRETS

Arribam a la tercera edició d'aquests concerts de Joves Intèrprets que permeten als nins que fan música iniciar-se amb el caràcter de comunicació que té aquesta activitat. Hem fet una sèrie de preguntes sobre quin és el significat que té el fet de fer música als participants menors de setze anys. Aquest criteri és degut al tipus de preguntes que hem formulat, ja que ens interessava saber l'opinió dels més jovenets. Volem donar les gràcies als nins per la seva paciència en uns moments on els nervis de l'actuació són protagonistes.

Qüestions:

1. Quants d'anys tenies quan començares a estudiar aquest instrument i per què el triares?
2. Quant de temps d'estudi li dediques?
3. Participes a algun grup o coral? Quina activitat t'agrada més i per què?
4. Si vulguessis animar un amic teu a estudiar música, qué li diries?
5. Títol i comentari de l'obra que interpretaràs.

MARINA MAS ESTELRICH

11 anys. Violí. Escola de Música I. Segarra (Palma). Prof: Xavier Carbonell.

1. Als 8 anys; perquè el trobava molt dolç. També m'agradava el piano però em vaig decidir pel violí.
2. Cada dos dies mitja hora.
3. A la coral i a la orquestra de l'escola de música. M'agrada més la coral perquè és la primera vegada i és una experiència nova.

4. Que és molt divertit, que aprendrà moltes de coses, que no interromp molt. Quan aprens a tocar un instrument no estàs tot el dia dins ca teva.

5. *Noël Provençal*: és una cançó popular de Nadal. Ha estat fàcil de preparar.

FERRAN PIZÀ GAYÀ

(Ferran tocà dos duos amb un company de la seva escola, Pau Cortès)

14 anys. Guitarra. Escola de Música I. Segarra (Palma). Prof: Pere Fiol

1. Als 9 anys; perquè podia servir per tocar a més llocs, perquè té més sortides.
2. Quatre hores a la setmana
3. No
4. Que es pot fer molts de tipus de música i que serveix per moltes de coses com anar d'excursió, per quan estàs avorrit o per relaxar-te.

5. *A vint-i-cinc de desembre*: és una cançó popular senzilla però molt ambientada en aquestes

dates. *Duo en La menor* de Dowland: és un duet difícil i llarg que m'ha duit molta de feina preparar-lo.

MARIA GAYÀ MAYOL

14 anys. Piano. Escola de Música del Teatre Principal (Palma). Prof. Guillem Grimalt

1. Als 11 anys; perquè vaig sentir el piano i me va agradar molt.
2. Mitja hora o tres quarts cada dia.
3. Cant amb el grup Aires de Pagesia. M'agrada més tocar el piano.
4. Que s'apunti a una escola de música perquè li agradarà molt. És molt interessant quan ja saps tocar.
5. *Arabescos* de Burgmüller. És una obra alegre encara que ha estat un poc difícil preparar-la.

CATALINA GAYÀ MAYOL

13 anys. Violí. Escola de Música del Teatre Principal (Palma). Prof.: Luisa Núñez

1. Als 10 anys; perquè m'agradava.
2. Mitja hora o tres quarts cada dia.
3. Toc la flauta dolça al grup Aires de Pagesia. M'agraden per igual les dues coses.
4. Que és molt divertit.
5. «Air» de la Suite en Re de J. S. Bach. Només te puc dir que és una obra difícil.

GUILLEM GAYÀ MAYOL

10 anys. Guitarra. Escola de Música del Teatre Principal (Palma).

1. Als 8 anys; perquè m'agradava.
2. Mitja hora cada dia.
3. No.
4. Que es pot aprendre molt i que li agradarà.
5. «The Bridge of Avignon», cançó popular francesa. Me pareix que és un villancet. No ha estat massa difícil preparar-la.

Elèctrica

PEP DES SAIG

instal·lacions elèctriques
xarxes de baixa tensió
subministraments elèctrics

Consistori, 8 52 63 23
Sant Joan

Cooperativa Agrícola

SANT JOAN

«Tota casta de
productes del camp a
bon preu»

Carrer de Petra, s/n

Tel.: 52 63 24

JOAN COMPANY MORELL

8 anys. Piano. Professor: Damià Llopis.

1. Als 7 anys; perquè m'agradava i crec que tenc bones aptituds per fer-ho bé.
2. Casi cada dia mitja hora o un quart d'hora.
3. Sí, a la Coral Infantil de Joventuts Musicals de Palma. M'agrada més tocar el piano perquè crec que és més fàcil.
4. Que si té bones aptituds es podria animar i apuntar-se a qualche escola de música.
5. *Preludi matinal* de Beethoven: és una obra alegre i fàcil. «Acordes saltarines», has de canviar molt les mans i has de canviar de posició.

MARIA ANTÒNIA COMPANY MORELL

10 anys. Piano. Professor: Damià Llopis.

1. Als 8 anys. Tocant el violí m'anava bé aprendre a tocar el piano per l'afinació i també perquè m'agradava.
2. Cada dia mitja hora, a vegades menys perquè el professor me recomana estudiar cada dia encara que sigui menys temps.
3. Sí a la Coral Infantil de Joventuts Musicals de Palma. M'agraden molt les dues coses perquè a la coral és més pesat estar una hora i mitja cantant però després t'agrada el profit que t'ha duit; però el piano també m'agrada.
4. T'agradarà fer música si tens intenció d'estudiar. Si tens aptituds i t'agrada podries fer-ne bon profit.
5. «Largo» de Dvorak, és el tema de la *Simfonia del Nou Món*: no ha estat difícil menys fer els silencis i els forts. *Festa*, popular: m'ha costat molt estudiar-la ja que va molt ràpida i és difícil. *Passeig* de Bastien: la tocam a duo amb el meu germà i mos ha agradat molt tocar junts.

Feu-vos voluntaris de La Trapa

Veniu a participar en les tasques de restauració i conservació

La Trapa, una realitat per fer entre tots

Si teniu fotografies antigues (anteriors als anys setanta)

feis-ho saber a

Gracià Sànchez

Hem començat una nova secció:

FOTOS D'ANTANY

ELENA BAUZÀ MARÍ

16 anys. Piano (4t.). Conservatori Professional de Música de Palma. Professor: Arturo Fornàs.

1. Als 9 anys. A l'escola hi havia una professora de piano, Joana Palmer que encara és la meua professora particular, i me va agradar l'instrument.
2. Una o dues hores cada dia.
3. A la Coral del Conservatori. Tocar l'instrument ja que te pots «esbravar» més.
4. Que és molt divertit i que l'instrument és com un amic.
5. *Tempesta núm. 15* de Burgmüller i *Vals núm. 3* de Brahms. Són peces d'estudi del programa; la segona és més difícil.

CATALINA BARCELÓ ROIG

16 anys. Guitarra. Escola de Música d'Aires de Pagesia. Prof: Eugeni Canyelles.

1. Als 13 anys; perquè el meu padrí ja la tocava.
2. Els dissabtes de dues a tres hores. Entre setmana entre deu minuts i mitja hora cada dia.
3. Al Cor de l'Església i al grup Aires de Pagesia. M'agraden les dues coses perquè els padrins sempre han ballat i la coral perquè m'agrada cantar.
4. Que és molt divertit i que s'ho passen molt bé.
5. *Bransle simple de Novelle* de Praetorius: ha estat una obra fàcil.

Joana Estelrich i Blanch

Aquests foren els músics participants al III Concert de Joves Intèrprets.

ADDICCIONS I L'ESPECIALITZACIÓ DELS TRACTAMENTS

Durant un període molt llarg de temps — excessivament llarg —, els pacients de càncer eren tractats pel metge de capçalera. No havia sorgit encara l'especialitat d'Oncologia i no hi havia, per tant, metges especialitzats en diagnòstic i tractament dels tumors malignes.

Actualment existeixen especialistes i serveis especialitzats en tractament d'aquesta crua malaltia, i a cap metge de capçalera, se li ocorrerà fer-se càrrec d'un malalt de càncer sense enviar-lo a l'especialista corresponent.

Afortunadament, en aquesta com en d'altres especialitats, s'ha avançat, però encara queden algunes llacunes per cobrir. Concretament hi ha una malaltia crònica, progressiva i mortal, a no ser que es prenguin les mesures corresponents, que coneixem com a Alcoholisme, i de la qual encara, ni la societat, en general, ni la classe mèdica no s'han conscienciat suficientment. Els metges de capçalera, encara assisteixen els alcohòlics que acudeixen al consultori, quan no són altres els professionals que se'n fan càrrec per tractar aquestes patologies.

En aquest camp, com en molts de similars a les addiccions patològiques, és hora de pensar en què l'especialització, no solament és necessària, sinó imprescindible. L'alcohòlic, el jugador patològic, el depenent dels fàrmacs, etc., no ho fa perquè vulgui, i un sedant o un tranquil·litzant amb recepta del metge de capçalera, amb la millors de les intencions, no cura i alivia el seu problema. Com a molt s'entretén el malalt durant un temps, reduint algunes vegades el seu consum, però no s'evita el problema en conjunt i s'agreuja amb el temps la idiosincrasia de la patologia.

L'alcohòlic o l'addicte en general, no beu perquè vol, i amb bones paraules i bons desitjos no modificaran la seva conducta. En les classificacions usades internacionalment de malalties mèdiques i psiquiàtriques, els trastorns de conducta i els trastorns de personalitat, estan concretament definits i és aquí on el metge que vulgui ha d'investigar especialitzar-se en aquestes qüestions.

No és suficient anar a un bon metge ni assistir a la primera consulta perquè s'ofereixin amb solucions miraculosos per a tot tipus d'addiccions o toxicomanies. Afortunadament comencen a aparèixer a les nostres illes consultoris especialitzats, —amb major o menor preparació— en les distintes addiccions, no solament amb les toxicomanies que tenen les seves característiques peculiars, sinó en totes aquestes addiccions que per desconegudes no

són nocives. Amb l'aggravant de què l'addicte perjudica el seu entorn, destrueix i desuneix la unitat familiar i, donades les característiques especials del seu dolor, no suficientment conegut, és molt difícil de convèncer, si la família o el metge no tenen un coneixement profund del problema i del desenvolupament d'aquesta patologia.

Si vostè observa un canvi d'actitud en algun familiar sense causa aparent, cerqui al seu entorn. Amb molta probabilitat, trobarà un consum desmesurat d'alcohol, de fàrmacs, una addicció al joc o qualsevol altra addicció.

Especialment entre els més joves, aquests canvis d'actituds personals han de ser vigilades i són detectables.

L'addicte refusa la confiança i es reclueix en si mateix o en l'entorn de l'addicció. Abandona les seves obligacions sense donar explicacions, es mostra recelós i no admet les preguntes o els interrogatoris sobre les seves activitats. Generalment, comença a notar-se un desfassament entre els seus guanys i les despeses i, sobretot, les mentides i les excuses comencen a presidir la seva rutina diària.

El familiar i l'amic que detecta alguna d'aquestes circumstàncies, han d'informar-se, no acusar a l'addicte ni plantejar-li directament la qüestió, ja que la negarà i es posarà en guàrdia, i haurà d'acudir a l'especialista.

En aquest terreny, l'especialització dels professionals està aconseguint uns èxits terapèutics, allà on havien fracassat, per no conèixer suficientment la malaltia i atribuir a altres causes els trastorns de conducta o els trastorns de la personalitat de l'afectat.

Agafada a temps i amb un tractament adequat, l'addicció es pot superar, malgrat que no sigui fàcil ni existeixi un remei miraculós.

No es pot tenir present que vivim en un món d'«addictes», miri en el seu entorn i entre la família i coneguts, rarament no trobarà una persona addicta a l'alcohol, al joc, als fàrmacs, al menjar, al comprar sense aturall, fins i tot addicte patològicament a una altra persona. Es fa necessari reconèixer el problema i acceptar-lo si volem que la nostra societat millori i sigui més amable i millor. Però acceptar-lo no vol dir conformar-se, hem de cercar el remei per a cada cas.

Dr. José Ma. Vázquez Roel
Gabinet d'Estudis Clínica Capistrano
(Gentilesa de Domingo Fontirroig)

EXCURSIÓ

Anàrem a...

Al puig de Galera. La zona del massís del Teix més d'una vegada (i més de dues) ens ha sorprès amb inclemències meteorològiques. Aquesta darrera visita no podia ser menys. Quan arribàrem al coll de Sóller queien quatre gotes, però el temps va millorar i poguérem caminar una estona tranquils i fins i tot berenar. El berenar va tenir un final accidentat per culpa d'un nigul insidiós. Però això va durar poc i tinguérem un bon temps relatiu per fer la part més complicada. Poc tros abans del cim dos elements ens atacaren conjuntament: la boira i la pluja. El dinar, en aquestes condicions va haver de ser precipitat i la tertúlia reduïda a la mínima expressió. Per postres, una cresta enmig de la boira i el retorn al coll. Tot plegat, una excursió de les que fan afició.

Els integrants de l'expedició posaren per la foto de família durant l'ascens al puig de Galera.

Anirem a...

A la zona de Pastoritx. Novament pegarem per la zona del Teix. Pastoritx és una possessió arcerada a la part sudoest del puig. Sortirem de la vall per la llarga coma de les sitges, que ens menarà no gaire lluny del cim del teix (prop del camí dels Cairats que férem fa una temporada). D'allà travessarem cap a la possessió de Muntanya i novament a Pastoritx. La sortida serà de la plaça del Centre a les 8.30 h del diumenge **dia 22 de gener**.

IMPORTANT

Tots aquells que encara no hagueu fet la inscripció per al cap de setmana que tenim previst realitzar els dies 18 i 19 de febrer a les cases de Binifaldó, i vos interessi anar-hi, convé que ho faceu saber a Joan Sastre «Marió» abans del dilluns dia 13 de febrer. De tota manera, posau esment als cartells que penjarem per la vila.

Joan Moratinos i Joan Sastre

ANIMA'T!

Necessitam que col·laboris

No estiguis empegueït i envia'ns qualsevol cosa que creguis
interessant per a la gent

Volem una revista oberta a tothom

JARDINERIA

LES CONÍFERES ARBUSTIVES I NANES

Dintre les varietats de coníferes n'hi ha de arbustives, és a dir que tenen diversos troncs i arranquen amb molts braços de baix i també hi ha coníferes nanes.

Dins les cupressàcies trobam els falsos xiprers, els ginebrons nans, els xiprers de ventall. Les pinàcies: dins aquesta família trobam els avets i els pins

Les cupressàcies

Els falsos xiprers. Arbust de creixement lent i que amb el pas dels anys pot arribar a una altària de 5 o 6 metres. Les seves fulles són molt atractives i espesses, de color daurat que s'accentua amb el fred. De falsos xiprers n'hi ha una varietat que no sobrepassa els 70 cm d'altària.

Els ginebrons nans. Les seves fulles són de color verd groguenc amb tons daurats, principalment quan és jove. Creix lentament i no supera mai els dos metres; també com als falsos xiprers n'hi ha una varietat que no arriba als 50 cm. Són molt útils per sembrar a costers, perquè amb les seves arrels aguanten molt bé el terreny.

El xiprer de ventall. No sol arribar als 2 metres. Creix molt lentament. Les seves fulles són molt denses i de color verd groguenc.

Les pinàcies

L'avet. A pesar d'esser generalment alts, hi ha algunes varietats d'avets molt interessants per a petits jardins per la seva mida reduïda i el seu fullatge que és de color verd blavenc. La seva altària és de 3 o 4 metres, però estant en condicions molt bones poden arribar als 7 o 8 metres.

Els pins. Dins els pins hi ha molt poques varietats que es puguin qualificar de nanes. N'hi ha una de creixement lentíssim que no arriba als 2 metres d'altària, les seves fulles són de color verd clar.

Consells per al cultiu de les coníferes. El primer que hem de tenir en compte és que les coníferes suporten més la fresca que les fortes calors. Hem de recordar que quasi totes les coníferes són de fulla perenne. Això ens serveix perquè quan comprem una conífera, com que és de fulla perenne si li falten fulles és perquè no està en molt bon estat. El terreny, les primeres setmanes de després de sembrat conservarà un grau d'humitat elevada.

Francesc Nicolau

L'Obra Cultural Balear Felicita Canal Plus per començar a emetre per a tot l'Estat pel·lícules en català

El passat dia 12 de gener Canal Plus va emetre el film *Un plaer indescriptible* en català i subtitulada en castellà. Fan comptes que la segueixin altres pel·lícules que originàriament s'han rodat en la nostra llengua.. L'OCB creu que aquesta és una manera eficient de divulgar la pluralitat lingüística de l'Estat espanyol, de satisfer l'audiència dels països de parla catalana i de familiaritzar els castellano-parlants i estrangers que coneixin només l'espanyol escrit amb la realitat lèxica i fonètica de les illes Balears, Catalunya i el País Valencià. L'OCB ha demanat a Canal Plus la projecció de tota la producció recent important en català. Finalment ha comentat la iniciativa a TVE i ha fet constar que l'obligació d'emetre pel·lícules en llengües de l'estat la té la TV pública estatal, que en difon en moltes llengües del món, però mai en gallec, català o basc.

mel i sucre dolcet, dolcet

Els carrers del Camp s'han convertit en un lloc perillós pel mal cap dels fills, pares i governants. Convé que entre tots hi posem remei.

A la fi, després d'una espera llarguíssima, està a punt de culminar el procés que ens farà tenir normes urbanístiques clares i concretes, que delimitaran què es pot fer i què no, on i on no, en matèria de construcció al nostre poble. Ara, això només és la primera part i, encara que hagi estat tan mala de fer arribar a port, la més senzilla. La part difícil és fer complir les normes. Si són paper mullat, estarem com abans o potser pitjor, perquè les velles excuses ja no serviran i se n'hauran de cercar de noves. Jo, de totes maneres, som escèptic i més si les eleccions del maig les guanyen els mateixos que comanden ara, que duen marxa de fer-ho i amb més contundència que mai. Tanmateix, es veu que el desgavell de la construcció no és una cosa únicament de Sant Joan. L'altre dia, el conseller d'Obres Públiques del Govern deia al diari que s'estava considerant que segons quines competències en aquesta matèria que ara són en mans dels ajuntaments anassin al Govern. És trist que no hi hagi cap altra manera de posar una mica d'ordre dins aquest camp-qui-pugui.

És predicar en un desert voler aconseguir que la festa i el civisme vagin una mica plegats. Un exemple clar d'aquesta incompatibilitat és l'espècie de paisatge després de la batalla en què es converteixen els voltants del campanar quan hi ha festes com la de Cap d'any o la dels Reis. Ja

sé que enmig de les rialles i de l'alegria desbordada és difícil conservar el cap fred i comportar-se cívicament, però entre ser un tiquis-miquis i un porc dins la soll hi ha un raonable punt d'equilibri.

El dia dels Reis hi va haver un greu accident al Camp, concretament al carrer de Ramon Llull. Una moto conduïda per un jove, amb un co-pilot encara més jove, sense casc, va botar-se un senyal de «cediu el pas» i va envestir un cotxe que circulava tranquil·lament per allà. Fets com aquests poden ser cada dia més comuns si no canviem tots una mica d'hàbits: pares irresponsables que compren màquines assassines als seus fills, autoritats que només sancionen els quatre desgraciats que ho duen quasi tot en regla (fixau-vos que els qui circulen més amb casc són els homes vells que van en Mobylette i rarament passen de 20 per hora). Haurem d'esperar qualche desgràcia irreparable abans de reaccionar i prendre mesures?

A mitjan desembre, a la Casa de Cultura i organitzat per un responsable de la Biblioteca Municipal vàrem poder assistir a una projecció de diapositives i col·loqui sobre l'arxiduc a càrrec de Gaspar Valero. La vetlada em va fer arribar a un parell de conclusions. (1) El local va omplir-se de gom a gom. (2) Enmig de la gentada no es va deixar veure cap governant. (3) La gent surt de ca seva si hom els ofereix actes entretinguts. (4) Sant Joan és un desert pel que fa a activitats culturals. (5) El suport que es presta a la poca gent que prova d'organitzar actes és mínim, això si no els posen pals a les rodes. (6) Això encara pot empitjorar si tornen guanyar els mateixos.

Joan Bauçà

AGENDA - GENE**Natalicis**

-

Defuncions

Joan Morey Martí (1-X-1910/3-XII-1994)

Noces

Antoni Carles Costa Bauzà - Judit Sans Muñoz (26-XI-94)

Josep Fontirroig Gual - Maria Ferrer Morlà (17-XII-94)

Apotecaries de guàrdia**Diumenges**

Dia 1: Ariany
 Dia 8: Montuïri
 Dia 15: Petra
 Dia 22: Porreres
 Dia 29.: Sant Joan
 Dia 5 feb.: Vilafranca
 Dia 12: Ariany

Horari d'autobús

Sant Joan-Palma-Sant Joan: 7.50 h; 13.00 h; 15.20 h; 16.20 h; 18.20 h; 19.30 (dies feiners).

Sant Joan-Palma-Sant Joan: 8.25 h; 10.00 h; 18.25 h; 19.30 h (dies festius).

Horari d'assistència mèdica Centre sanitari: 10.30 h - 13.00 h (de dilluns a divendres).
PAC de Vilafranca: resta d'hores.**Horari de farmàcia***Estiu:* De 10 h a 13.30 h / De 18 h a 21 h*Hivern:* De 10 h a 13.30 h / De 17 h a 20 h**Horari de misses**

19 h (dies feiners) / 10.30 h i 19 h (dies festius)

Consolació: 16 h

Telèfons d'interès

Bombers: 55 00 80
 Centre Sanitari: 52 63 11
 GESA: 55 41 11
 Ajuntament: 52 60 03
 Apotecaria: 52 62 52

Centre meteorològic: 26 46 10

Guàrdia Civil: 56 00 27

OCB: 72 32 99

PAC (Vilafranca): 56 05 50

El temps

Pluviometria G. Company

Novembre

Dia 7: 7,0

Dia 15: 1,1

Dia 18: 0,2

Dia 19: 0,4

Dia 21: 3,2

Dia 22: 10,6

Total mes: 22,5

Total acumulat del 1994: 786,7**La lluna**

Minvant dia 1.

Nova de dia 2 a dia 8.

Creixent de dia 9 a dia 16.

Plena de dia 17 a dia 24.

Minvant de dia 25 a dia 30.

Nova dia 31

Efemèrides**Gener del 75 a Sant Joan**

•El butlletí del Teleclub no va sortir en aquest mes i ningú se'n recorda exactament per què.

Desembre del 85 a Sant Joan

•Hi va haver una nevada a tot el terme de Sant Joan de més de 10 cm d'espessor, durant alguns dies les mínimes foren inferiors a 0° C.

•Dia 6 s'inauguraren les escoles de Son Juny.

•L'OCB de Sant Joan fa les primeres proves per veure TV3 a la vila. S'instal·là un repetidor a un bocí de na Margalida «Fornera» al Revellar.

***La vida és el millor regal,
regalem vida donant sang***

**GERMANDAT DE
DONANTS DE SANG
DE MALLORCA**

BANCA MARCH
C/ de Mestre Mas, 11**Tel.: 52 60 66****07240 Sant Joan**

